

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ЛОГОПЕДИЧНЕ ПАРТНЕРСТВО

У СИСТЕМІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

підготовки бакалавра

спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка)

освітньо-професійної програми

Корекційна психопедагогіка та логопедія

Луцьк – 2021

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньою програмою Корекційна психопедагогіка та логопедія.

Розробник: Брушневська І.М., доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, протокол № 1 від 30 серпня 2021р

Завідувач кафедри: Ірина КУЗАВА

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) <u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень</u> бакалавр	<u>Вибіркова 11</u>
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>8-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – <u>30 год</u> Практичні <u>24 год.</u>
		Самостійна робота <u>86 год.</u>
		Консультації <u>10 год.</u>
Мова навчання <u>українська</u>		Форма контролю: <u>залік</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові Брушневська Ірина Миколаївна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання -

Посада доцент

Контактна інформація 0508762003, brush-ira@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка).

Вивчення навчальної дисципліни «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей. Актуальність дисципліни визначається необхідністю впровадження інтеграційних процесів у систему освіти; необхідністю формування фахівця спеціальної освіти з високим рівнем професійної компетентності, здатного організовувати корекційно-розвитковий та навчально-виховний

процеси на засадах партнерства з родинами вихованців та іншими спеціалістами закладів освіти.

Пререквізити

Для освоєння освітнього компоненту використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення дисциплін «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта»», «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини», «Логопедія з практикумом», «Робота асистента вчителя (вихователя) закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням», «Основи педагогічної майстерності спеціального педагога», «Вікова, педагогічна та спеціальна психологія», навчальної волонтерської практики та практики в навчально-реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах.

Освоєння даної дисципліни є необхідною основою для подальшого вивчення дисципліни «Логопсихологія», «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності», «Теорія і спеціальна методика виховної роботи з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку», написання курсової роботи з логопедії, педагогічної практики в закладах освіти на посаді асистента вчителя-логопеда.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти уявлень про організаційні, психологічні та методичні засади логопедичного партнерства з родинами, в яких виховуються діти з особливими освітніми потребами, іншими спеціалістами команди психолого-педагогічного супроводу дитини із особливими освітніми потребами.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення навчальної дисципліни «Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти» у студентів необхідно сформулювати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

Результати навчання за дисципліною

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН 18. Знати природу психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних завдань у корекційній роботі з дітьми з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями.

3. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Прак тичні	Сам. роб.	Конс.	Бали
Тема 1. Логопедичне партнерство як запорука підвищення результативності в процесі корекції мовлення дітей.	18	4	4	10		6
Тема 2. Основні напрямки в практичній взаємодії логопеда з батьками.	14	2	2	8	2	4
Тема 3. Традиційні форми роботи логопеда з батьками.	16	4	2	10		4
Тема 4. Інноваційні форми роботи логопеда з батьками.	18	4	2	10	2	4

Тема 5. Діагностика рівня відносин між логопедом та батьками	14	2	4	8		6
Разом за модулем 1	80	16	14	46	4	24
Тема 6. Особливості виявлення результативності співпраці логопеда з сім'єю	14	2	2	8	2	4
Тема 7 Профілактична та просвітницька робота логопеда з сім'ями.	14	4	2	8		3
Тема 8. Взаємодія логопеда з іншими спеціалістами закладу освіти.	14	2	2	8	2	3
Тема 9 Батькам про соціальний розвиток особливої дитини.	14	2	2	8	2	3
Тема 10. Помилки батьків у вихованні дітей та шляхи їх запобігання.	14	4	2	8		3
Разом за модулем 2	70	14	10	40	6	16
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	150	30	24	86	10	100

4. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Етапи розвитку надання соціальної допомоги особам із відхиленнями у розвитку.
2. Зміст корисних сайтів для батьків.
3. Категорії дітей з ООП. Спеціальні дошкільні заклади для дітей з ООП.
4. Форми інтегрування дітей з особливими освітніми потребами.
5. Стадії реакції батьків на вади дитини. Види деструктивних настанов батьків.
6. Основи прийняття професійних рішень фахівцями.
7. Вправи та завдання, що сприяють розвитку дитини з ООП.
8. Нові сучасні освітні технології для корекції недоліків і попередження виникнення вторинних порушень у психофізичному розвитку дітей.
9. Шляхи запобігання відхилень у поведінці дитини.
10. Спеціальні документи правового поля України, їх перелік. Зміст та тлумачення нормативних актів нашої держави на користь прав та інтересів дітей з вадами у психофізичному розвитку та їх батьків.
11. Історичні етапи надання соціальної допомоги особам із відхиленнями у розвитку.
12. Основні поняття та визначення «Дитина з ООП». Інваліди та Інвалідність.

6. Політика оцінювання

Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна й індивідуальна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах.

Форми поточного контролю: практичні заняття, індивідуальні завдання.

Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю: залік.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

— Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

— Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; звіт, реферат.

— Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань (дедлайн);
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3 бали	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1 бал	Оцінюється робота студента, який недостатньо повно володіє навчальним матеріалом, необґрунтовано його викладає, частково розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань,

	використовуючи при цьому обов'язкову літературу, при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі істотні неточності та незначні помилки.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•Словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE, вебсервіс Google Classroom), семінари, практичні, пояснення, розповідь, бесіда.

•Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- навчальні посібники;
- опорні конспекти лекцій;
- робоча навчальна програма, силабус дисципліни;
- презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

7. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали,

виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Азовська Н.В. Взаємозв'язок логопеда та батьків в роботі по закріпленню набутих мовленнєвих навичок. Херсон: Кругозір, 2006. 100 с.
2. Белова О.Б. Пропедевтика мовленнєвих порушень : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2017. 140 с.
3. Глухов В.П. Взаимосвязь в работе логопеда и воспитателя по развитию связной речи детей дошкольного возраста с ОНР. М. : Феникс, 1993. 76 с.
4. Діти з особливими потребами у школі. Психолого-педагогічний супровід/ Ольга Романова та ін. К. : Шк. світ, 2011. 128 с.
5. Діти з особливими потребами у початковій школі: поради батькам: Книга 3 /Л.С Вавіна, А.М Висоцька, В.В Жук та ін.; За ред.: В.І. Бондаря, В.В Засенка. К.: Наук. світ, 2006. 212 с
6. Кисличенко В.А. Логопедичний супровід сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.03. К., 2011. 208 с.
7. Кравченко Р.І, Бастун Н.А., Майорова Н. В. Гуртом проти біди. Корисні поради, адреси, довідкові та інформаційні матеріали для фахівців і батьків, які опікують дітей та молодь з особливими потребами. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: Благод.тов.«Джерела», 2003.
8. Романчук О. Неповносправна дитина в сім'ї та в суспільстві. Львів: Літопис, 2008
9. Тищенко В. В. Як навчити дитину правильно розмовляти: від народження до 5 років. Поради батькам. К. : Літера ЛТД, 2009. 128 с.